

DE REGELS ROND HET (VER)KOPEN VAN VAKANTIEDAGEN

Te koop: vakantie

Werkgevers gebruiken het in deze crisistijden vaak als één van de ‘reddingsmiddelen’: werknemers vakantiedagen laten kopen om de rustige periodes op te vangen. In tijden van economische voorspoed en dus drukte komt het afkopen van vakantiedagen juist vaker voor, omdat werknemers hun vakantiedagen aan het einde van het jaar nog niet opgenomen hebben. Vakantie wordt dan immers vaak ‘afgestraft’ met meer werk dat blijft liggen. Bij dit aan- en afkopen van vakantie gelden uiteraard wel de nodige regels!

Voordat we aan het (ver)kopen van vakantiedagen toekomen, is het wel zo handig om eerst de basisregels rondom vakantie kort te behandelen. Op grond van het Burgerlijk Wetboek (artikel 7:634) heeft een werknemer per jaar recht op een aan-

werkt per jaar 26 vakantiedagen kan opbouwen, zijn dit dus twintig wettelijke vakantiedagen en zes bovenwettelijke vakantiedagen.

Volgens de hoofdregel (artikel 7:640 BW) mogen de door een werknemer opgebouwde vakantiedagen tijdens de arbeidsovereenkomst niet worden afgekocht. Dit kan alleen bij het einde van de arbeidsovereenkomst. Achtergrond van het afkoopverbod gedurende de arbeidsovereenkomst is de zogenaamde ‘recuperatiefunctie’. Die houdt in dat de werknemer de gelegenheid moet hebben om voldoende rust te hebben, waardoor een betere bescherming van de veiligheid en de gezondheid van de werknemer wordt gewaarborgd.

Bescherming

Afwijking van deze hoofdregel is alleen mogelijk als dit schriftelijk wordt afgesproken tussen werkgever en werknemer en mag alleen gebeuren voor de bovenwettelijke vakantiedagen. In het hiervoor vermelde voorbeeld van 26 vakantiedagen per jaar, kan de werknemer per jaar dus maximaal zes bovenwettelijke vakantiedagen laten afkopen.

Wettelijke vakantiedagen die worden doorgeschoven naar het volgende jaar, behouden hun wettelijke status. Heeft de werknemer in het hiervoor aangehaalde voorbeeld in een jaar bijvoorbeeld 18 vakantiedagen opgenomen, dan resteren er aan het einde van dat jaar dus acht vakantiedagen. Hiervan zijn er twee wettelijke en zes bovenwettelijke vakantiedagen.

Verstandig

De wettelijke vakantiedagen blijven ook het volgende jaar hun status van wettelijke vakantiedagen behouden. De werknemer heeft het volgende jaar – als hij het hele jaar loon ontvangt – dus recht op 22 wettelijke vakantiedagen (twintig van het nieuwe jaar en twee van het

Doorgeschoven wettelijke vakantiedagen behouden status

vorige jaar) en op 12 bovenwettelijke vakantiedagen (zes van het nieuwe jaar en zes van het vorige jaar). De 12 bovenwettelijke vakantiedagen komen voor uitbetaling in aanmerking gedurende de arbeidsovereenkomst, de 22 wettelijke vakantiedagen niet.

Over het kopen van vakantiedagen is er wettelijk niets geregeld. Hierover kunnen werkgever en werknemer dus zelf afspraken maken. Het is belangrijk dat u dit soort afspraken schriftelijk vastlegt. Dit kan zijn in een cao, personeels-handboek of in de arbeidsovereenkomst. Het is bijvoorbeeld handig om vast te

Werknemer moet voldoende rust hebben

tal aan vakantiedagen gelijk aan ten minste viermaal de overeengekomen arbeidsduur per week. Voor een fulltime werknemer die het gehele jaar recht heeft op loon, bedraagt het minimumaantal vakantiedagen dus twintig dagen per jaar. Een werknemer kan recht hebben op meer vakantiedagen dan het wettelijk minimum. Dit moet dan blijken uit de arbeidsovereenkomst of een van toepassing zijnde cao. De vakantiedagen die een werknemer per jaar extra opbouwt naast het wettelijk minimum zijn de zogenaamde bovenwettelijke vakantiedagen. Als een werknemer die fulltime

leggen of werknemers extra vakantiedagen mogen kopen en zo ja hoeveel en onder welke voorwaarden. Bij voorwaarden kunt u denken aan:

- de instemming van de leidinggevende;
- in welke periodes kunnen/moeten deze extra vakantiedagen worden opgenomen;
- wordt er per functie nog onderscheid gemaakt op basis van objectieve criteria hoeveel extra vakantiedagen er gekocht mogen worden.

Formule

Hoe de waarde van een (bovenwettelijke) vakantiedag wordt berekend bij het aan- of afkopen ervan, is niet nader bepaald in de wet. Meestal gebeurt dit in geld, maar een vakantiedag zou ook gewaardeerd kunnen worden in een recht op verlof in de toekomst. Een manier om de waarde van één vakantiedag in geld te bepalen is uit te gaan van het vaste loon per dag. Bij een fulltimer wordt dit dan als volgt berekend: het bruto maandloon inclusief vakantiebijslag en eventuele andere vaste inkomenscomponenten x 3 maanden / 13 weken / 5 dagen. De samenstelling van het vaste inkomen kan per organisatie verschillen: salaris, vakantiebijslag, vaste bonus en/of toeslagen 13e maand. Hierdoor kan de waarde van één vakantiedag bij een gelijk brutosalaris bij de ene werkgever hoger zijn dan bij een andere werkgever.

Apart

Met deze formule kunt u dus het recht op loon over de vakantiedag vaststellen. De vraag is echter of er ook nog een waarde toegekend kan dan wel moet

worden aan het recht op vrijaf bij het aan- en/of verkopen van (bovenwettelijke) vakantiedagen gedurende de arbeidsovereenkomst. Er zitten namelijk twee aspecten aan het aan- en afkopen van (bovenwettelijke) vakantiedagen:

- het recht op vrijaf tijdens een vakantiedag;
- het recht op doorbetaling van het loon tijdens een vakantiedag.

Uit de praktijk blijkt dat het recht op vrijaf meestal niet apart in geld wordt gewaardeerd.

Manieren

Bij het afkopen van (bovenwettelijke) vakantiedagen maken de werkgever en de werknemer afspraken over wanneer de afkoopvergoeding wordt uitbetaald. Dit kan bijvoorbeeld gebeuren bij de salarisbetaling van januari van het volgende jaar. Bij het aankopen van vakantiedagen kan de werknemer deze extra dagen op verschillende manieren betalen:

- Door onbetaald verlof te nemen. Voor de dagen waarop de werknemer niet werkt, houdt u in de betreffende maand een bruto bedrag op het salaris in;
- Het per maand sparen voor de opname van vrije dagen. De vergoeding voor de extra vakantiedagen houdt u dan gedurende 12 maanden in op het bruto maandsalaris. Uiteraard kan de werknemer ook in minder maanden afbetalen, afhankelijk van wat werkgever en werknemer met elkaar afspreken;
- Het betalen van de extra vakantiedagen middels verrekening met bijvoorbeeld het vakantiegeld, een vaste 13e maand of een bonus.

Mooi meegenomen

Wanneer de werknemer brutoloon inlevert voor het aankopen van extra vakantiedagen, bent u minder premies werknemersverzekeringen verschuldigd. Dat is dan een mooi extra voordeeltje voor uw onderneming! Sommige werkgevers kiezen er in zo'n geval voor om dit voordeel aan de werknemer te geven door hiermee rekening te houden in de berekening van de waarde van een vakantiedag.

Bij het aankopen van vakantiedagen is het belangrijk dat de werknemer beseft dat, door het inleveren van brutoloon voor extra vrije dagen, dit consequenties heeft voor de:

- pensioenopbouw;
  - opbouw vakantiebijslag;
  - opbouw vakantiedagen;
  - de grondslag voor de sociale uitkeringen (WW/WIA); en
  - andere loongerelateerde uitkeringen.
- U doet er in het kader van het goed werkgeverschap dan ook verstandig aan om de werknemer schriftelijk over deze

“ Informeer werknemer schriftelijk over de gevolgen ”

gevolgen te informeren. Dit kan door deze op te nemen bij de regels over het kopen van extra vakantiedagen in het personeelshandboek of de arbeidsovereenkomst.

Tot slot is het van belang dat u in de gaten houdt dat als een werknemer extra vakantiedagen koopt, zijn loon hierdoor niet onder het wettelijk minimumloon uitkomt.

Simone van Susteren, Senior Arbeidsjurist, JAN(c) Accountants & Belastingadviseurs, tel. (088) 220 23 83, e-mail: SimoneVanSusteren@jan.ac

Rekenvoorbeeld waarde vakantiedag

Stel een werknemer verdient € 2.500 bruto per maand op fulltime basis en heeft verder alleen recht op 8% vakantiebijslag. Bij werkgever 1 heeft de werknemer recht op 25 vakantiedagen. De waarde van één

vakantiedag is dan € 124,62 bruto per dag. Bij werkgever 2 heeft de werknemer ook recht op een 13e maand. De waarde van één vakantiedag bedraagt dan dus € 135 bruto per dag.